

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală, 11 februarie 2024
Clasa a IX-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**
- **Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește cu atenție textele de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

A. Există o lume a lecturii, în absența căreia cărțile nu înseamnă nimic. [...] Abia când cititul a devenit adicție am început să pătrund filosofia sa, care este lectura. În lumea lecturii nu mai citești cărți, ci trăiești sub enorma lor boltă, construită din cărți, dar depășindu-le, așa cum o catedrală e mai mult decât pietrele din care e făcută. Depășind cititul către lectură, se poate spune că faci pasul de la zidar la arhitect. [...]

Copiii se nasc cu nenumărate obiecte în casă. Unele cântă, pe ecranele altora se văd imagini, pe altele le folosesc la masă, altele seamănă cu niște copii, doar că sunt încremenite. Între sutele de astfel de obiecte sunt și unele, rânduite în rafturi, care nu par să folosească la nimic. Se desfoliază la nesfârșit, iar pe filele lor sunt desene și semne mărunte. Părinții privesc șirurile de semne și îți spun o poveste. Când crești, înveți cu oarecare greutate să descifrezi semnele. E greu până înțelegi că scrisul e umbra sunetelor vorbirii pe pagină. Când citim, ne aflăm într-o lume de umbre: părăsim realitatea și intrăm în lumea din interiorul craniului nostru. Copilul citește ca să-și modeleze narațiunile proprii, ca niște statui viu colorate sub osul boltit al țestei.

Mai târziu citim ca să ne-mbogățim cunoștințele despre lume, ca să ne odihnim după lungile ore de serviciu, ca să ne satisfacem viciul aventurii, voyeurismul social sau erotic, ca să nu ne plictisim în metrou. Fiecare dintre noi, chiar dacă a depășit falia dintre citit și lectură, continuă să citească și la acest mod genuin.

Dar vine clipa când, după tone de cărți înfulecate cu poftă pantagruelică, ai revelația că nu mai citești la-ntâmplare. E clipa când cititul ți se interiorizează, devine una cu mintea și cu trupul tău și când, treptat, cărțile se reînaltă, se reazăază și capătă-ntre ele vaste goluri, până ce grămada devine edificiu. Căci dacă cititul e arta plinului, a materialelor brute de construcție, lectura trăiește din goluri: volume, bolți, spații vide arcuite deasupra podelei, între pereții susținuți de contraforți uriași. O vioară plină nu poate scoate sunete și într-o catedrală plină n-ai putea pătrunde. La fel, toate cărțile lumii, reordonate și ierarhizate cu sistemul lecturii, formează-ntre ele o uriașă cutie de rezonanță. Trebuie să te situezi în interiorul ei ca să auzi muzica fantastică a lumii cărții.

Treptat îți dai seama că nu citești la întâmplare. Deodată, ceva în carnea delicată a unei cărți te-a frapat. Ce-ai găsit acolo începe să te urmărească, asemeni amintirii unei foste iubite sau umbrei unui vis de peste noapte. Prima dată înțelegi că nu în carte, ci în tine s-a întâmplat ceva straniu. Ca să retrăiești ce-ai trăit atunci, acel déjà-vu care este semnul adevăratei înțelegeri, recitești cartea, apoi citești tot ce găsești de autorul ei. Treptat, ajungi la scriitori înrudiți spiritual cu primul. Nu mai citești cărți, ci grupuri de cărți, apoi grupuri de grupuri de cărți, ca și când citind, ai ridica în interiorul minții tale edificiul lecturii înseși. Între cărți diferite înveți să arunci punți și arcuri și când construcția e gata, deja ea este chiar craniul tău, pe fața interioară a căruia, cu litere minuscule ca ale celor ce scriu Biblia pe un timbru, este transcrisă toată literatura. Abia când nu mai citești cărți, ci citești însăși lectura, îți dai seama că lectura ești tu însuși și că nu ai aflat nimic dintr-o carte care să nu fi fost în tine de la bun început.

Prin urmare, pentru mine Dostoievski, Góngora, Rabelais, Swift, Joyce, Kafka și toți ceilalți scriitori care-au fost și vor mai fi sunt nenumăratele personaje ale frescei alegorice întinse pe toți pereții interiori ai edificiului lecturii, și pe care n-o poți contempla decât fiind înăuntru, în centrul ei, și citind așa cum trăiești.

(Mircea Cărtărescu, *Edificiul lecturii*, în vol. *Cărțile care ne-au făcut oameni*)

B. Cum pătrunde spiritul în lume? Pe ce canale o idee apărută în intimitatea minții cuiva ajunge să cuprindă lumea – să o înalțe sau să o distrugă?

De aici miracolul cărților: cum pot ele, cu inaparența lor, să ne mute din locul în care suntem?

Senzația că, odată intrate în lume, cărțile lucrează în clandestinitate. Lor li se potrivește felul în care Hamlet vorbește despre fantoma tatălui său: old mole, „cârțiță bătrână”. Ea scoate la lumină într-un târziu rezultatul faptei sale desfășurate într-o regiune a lumii pe care noi nu o cunoaștem.

De aceea, autorii sunt agenții cei mai secreți ai lumii: nu e limpede nici cum acționează ei, nici asupra cui, nici ce rezultate dau; și nici măcar nu e limpede că ceea ce se întâmplă în lume e rezultatul nemijlocit al faptei lor. Sigur este doar că, ascunși de ochii lumii sau uitați, ei lucrează pe termen lung.

Privite, cărțile par nespuse de sfioase. Ele nu vin niciodată spre tine. Ca într-o medievală iubire, tu trebuie, întotdeauna, să le cauți și să te duci către ele. Ființa lor este așteptare pură. Le va deschide cineva pentru a le face, astfel, să înceapă să fie?

Tăcerea cărților și rugămintea lor nerostită. Ele nu-și pot cere „dreptul de a fi deschise”. Cărțile nu fac grevă, pentru a fi citite. Tot ce pot face este să ceară îndurare din partea cititorului care nu este încă.

Când privesc peretele unei biblioteci, îmi vine în minte scena balului din *Război și pace*. Doamnele aliniate, așteptând, de-a lungul peretelui. Spaima Natașei că nimeni nu o va invita la dans. Expresia încremenită a chipului ei, „gata deopotrivă și de deznădejde și de extaz”. Iar apoi, prințul Andrei care se apropie și îi propune un „rond de vals. De când te așteptam”, pare că spune Natașa, iar zâmbetul i se ivește pe față „în locul lacrimilor ce stătuseră să o podidească”. Și, „speriată și fericită”, își sprijină mâna pe umărul prințului Andrei.

Splendid în scena aceasta este că prințul Andrei o descoperă pe Natașa din întâmplare, pentru că discuția la care participă îl plectisește și pentru că, în fond, Bezuhov e cel care-l roagă să o invite pe Natașa. Ochii prințului trecuseră înainte peste ea, fără ca el să o vadă. Ar fi putut tot atât de bine, hotărându-se să danseze, să o invite pe verișoara Natașei, pe Sonia, sau pe cea mai frumoasă femeie a Petersburgului, pe contesa Bezuhova, care de altminteri deschide balul. Prințul o alege deci din întâmplare pe Natașa care așteaptă tremurând.

Dar alegând-o și dansând cu ea, Bolkonski descoperă că, din toate femeile care luau parte la cel mai strălucitor bal al anului, Natașa, o fetișcană încă, cu „brațele ei slabe și urâte”, era cea mai frumoasă. Ascunsă până atunci în mulțimea indistinctă a doamnelor din sala de bal, frumusețea ei devine dintr-odată, prin alegerea lui Bolkonski, vizibilă. Prințul, care era, spune Tolstoi, „unul din cei mai buni dansatori ai timpului său”, o ridică, prin alegerea lui, pe soclul propriei ei splendori. Abia aleasă și abia dansând, Natașa devine aparentă în frumusețea ei.

Cărțile aliniate, așteptând, de-a lungul peretelui. Privirea distrată care trece peste ele, fără să se hotărască asupra uneia anume. Apoi mâna care se întinde, care scoate o carte din raft, care o deschide. Dansul poate începe. Dans cu o carte.

(Gabriel Liiceanu, *Dans cu o carte*, în vol. *Declarație de iubire*)

SUBIECTUL I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Ilustrează, cu exemple din fiecare text, câte o funcție a comunicării/limbajului.

5 puncte

2. Evidențiază două elemente care demonstrează faptul că, în textul **B**, se conturează o descriere de tip portret. **5 puncte**
3. Demonstrează existența unei legături tematice între cele două texte. **5 puncte**
4. Interpretează semnificația unei figuri de stil din textul **B**. **5 puncte**
5. Comentează următoarea secvență din textul **A**: „*În lumea lecturii nu mai citești cărți, ci trăiești sub enorma lor boltă, construită din cărți, dar depășindu-le, așa cum o catedrală e mai mult decât pietrele din care e făcută. Depășind cititul către lectură, se poate spune că faci pasul de la zidar la arhitect.*” **5 puncte**

Notă!

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte. Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**, iar, pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct). **În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.**

SUBIECTUL al II-lea**35 de puncte**

După ce ai citit fragmentul din textul **A**, tu consideri că „listele de cărți importante” pot stimula lectura de plăcere, în timp ce colegul tău te dezaprobă. Redactează un text dialogat de 150 – 300 de cuvinte (minimum patru replici) în care să prezinți ambele puncte de vedere (constând într-un argument, respectiv un contraargument).

Notă! Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

SUBIECTUL al III-lea**35 de puncte**

Redactează un eseu de 600-900 de cuvinte despre *importanța lecturii de plăcere ca experiență de cunoaștere a sinelui și a lumii*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **30 de puncte**, iar, pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).